

TALLINNA LINNAVALITSUS

Hr Tarmo Kruusimäe
Tallinna Linnavolikogu
Vana-Viru 12
15080 TALLINN

Teie: 20.03.2008 nr F1-11.2/300

Meie: 31.03.2008 nr LV-1/1853

Vastus arupärimisele

Lugupeetud härra Kruusimäe

Täna Teid Tallinna uue veebilehe teemalise arupärimise eest.

1. Kas Te jaatate punktides a)-d) (a – kasutajale arusaamatu navigatsioon; b – ainult otsingupõhine struktuur; c – puudulik käideldavus; d – emotsioonitu kujundus) toodud möödalaskmisi?

Vastus: ei jaata.

Selgitus:

a) Teie väitel tuleks kasutatavate navigatsioonilahenduste disainimisel järgida 4 „kuldreeglit“.

Antud väide on „intellektuaalselt huvitav“, aga veebi navigatsioonilahenduste loomisele ei saa kehtestada ei „tavalisi“ ega „kuldreegleid“ põhjusel, et veebilehekülg on tehnoloogiast sõltuv väljund ja tehnoloogia on omakorda sõltuv uutest ideedest.

Eesti Vabariigis on üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igäihe juurdepääsu võimaluse tagamine reguleeritud „Avaliku teabe seadusega“ ja RISO poolt igaaastaselt vajadusel uuendatava dokumendiga „Veebide koosvõime raamistik“. Neist esimene on kohalikele omavalitsustele kohustuslik ja teine soovituslik.

Juhiksime Teie tähelepanu ka sellele, et uues veebis on realiseeritud kaks kasutajamugavuse kontekstis olulist printsiipi:

1) Kasutaja peab saama valida võimalikult lihtsalt ja kiirelt talle sobiva otsingu, sest inimeste harjumused, oskused ja vajadused otsingute tegemiseks on erinevad.

Näiteks:

1.1) Kui kasutaja teadvustab endale, millist informatsiooni ta soovib leida, siis on võimalik see leida „Otsin Mida?“ otsingu alt.

Oluline ja ehk ka esmapilgul veidi harjumatu erinevus eelmise veebiga võrreldes on, et kasutaja ei pea enam klõpsama veebilehel kaootiliselt esitatud märksõnadel „pimesi“ ja ootama, mis talle eelmisele veebile iseloomulike sisutühjade vahelehtedena kuvatakse. Kasutajale võimaldatakse hiirega üle ekraani libistades või klaviatuuri noole klahve kasutades talle kuvatavaid otseteid

järgides oluliselt kiiremini jõuda teda huvitava info või konkreetse dokumendini. Analoogset lahendust kasutab näiteks IBM (<http://www.ibm.com>) oma kodulehel. Teostuse tehnilisest tasemest annab märku ehk asjaolu, et kui IBMi analoogne navigatsioon ei ole kasutatav klaviatuuriga, siis Tallinna uuel veebil on.

Ka ei ole avalehel enam kuvatud erinevaid samasisulisi märksõnu (transport, ühistransport, buss ...), mis olid sisult dubleerivad ja kasutajat eksitavad.

1.2) Otsinguvõimalus „Otsin Kellena?“ võimaldab kasutajal ennast eelnevalt profileerida ja kiiret jõudmist konkreetsele profiilile suunatud teabeni.

1.3) Otsinguvõimalus "Otsin Struktuurist" on olemasoleva juhtimisstruktuuri graafiline visualiseerimine ja sellest otsingu võimaldamine.

2) "Vahe" kasutaja ja tema otsitava dokumendi/info/teenuse vahel peab olema maksimaalselt lühike. Linnakodanikule suunatud veebi kasutaja ei otsi lehekülge, vaid konkreetset talle vajalikku infot (dokumenti, teenust, uudist jne). Sel põhjusel on ka loobutud allalaaditavatest vahelehtedest ja realiseeritud AJAXi põhine lahendus, mis võimaldab otseteed otsitavani.

b) Otsingupõhiste struktuuride kasutamine ja juurutamine on kiiresti kasvavate andmemahtude juures paraku reaalsus. Oluline on teha nende kasutamine kasutajale võimalikult kasutajasõbralikuks. Näiteks on uue veebi avalehel kasutajale oluliste navigatsiooni võimaldavate märksõnade hulka avalehel vähendatud 19-lt 6-le ja need kõik on koondatud vasakusse veergu.

Kasutaja ei pea teabe leidmiseks otsima selle teabe asukohta suuremahulises struktuuris, vaid teavet ennast ehk ta ei pea meelde jätma, kus asub teda huvitav konkreetne info Tallinna veebis, vaid ta saab selle talle sobiva otsingumootoriga ja otseteid kasutades kiirelt leida ja vajadusel need otseteed ka mooduli „Minu Tallinn“ all salvestada.

Tallinna uut veebi võib selles suhtes pidada Eesti oludes teedrajavaks.

c) Veebilehe loonud Spin TEK AS analüüsis ühe alusmaterjalina 2006. aastal läbiviidud uurimust "Eesti põhiseaduslike institutsioonide ja valitsusasutuste veebilehtede käideldavuse hindamine WCAG meetodikaga" (http://www.riso.ee/et/koosvoime/internet/Valitsuasutuste_veebid_2006) ning 2007. aasta uurimust "Eesti kohalike omavalitsuste veebilehtede hindamine WCAG meetodika (ver. 1.0) järgi" (<http://www.riso.ee/et/node/330>). Üheks eesmärgiks veebilehe valmimisel sai likvideerida käideldavuspuudusi, mida teine uuring välja tõi ning mis esinesid eelmisel veebilehel, jäädes samas veebi üldist kontseptsiooni kirjeldava lähteülesande piiridesse. Peamiselt on arenduse käigus olnud eesmärgiks likvideerida puudusi esimese prioriteedi punktides 1.1, 2.1 ja teise prioriteedi punktides 3.4, 11.2, 9.3.

Samas, uuel veebilehel puuduvad tõepoolest paljudele AJAXil põhinevatele funktsionaalsustele alternatiivid, mis oleksid kasutusmugavuse või -võimaluste osas samaväärsed, kuid veebilehel leiduvale tekstipõhisele infole nende puudumine juurdepääsu ei takista.

d) Uue veebilehe kujundus on loodud vastavalt funktsionaalsusele ning kujunduslahenduse emotsionaalsust ja kasutusmugavust ning ka otsitava sisu esitust on plaanis kasutustestide tulemuste analüüside põhjal ka jooksvalt parandada ja muuta.

2. Kes nimeliselt olid need 30-40 inimest, sh välisekspertid, kes osalesid töörühmas, millele viitab linnaametnik Kauts?

Vastus: Töörühm koosneb juht- ning projektirühmast. Juhtrühma koosseis on määratud linnapea 16.05.2007 käskkirjaga nr PO-1/07 (Tallinna linna veebilehekülje arendamise juhtrühma moodustamine) ning projektirühm linnasekretäri 30.05.2007 käskkirjaga nr PO-3/07 (Tallinna linna veebilehekülje arendamise projektirühma moodustamine). Koosseis on leitav ka Intranetis aadressilt

https://intra.tallinn.ee/veebiarendajad/koosseis?phplib_sess=546e4c20da9ec52fba8af0653cda0781

Sõltumatute ekspertidena olid kaasatud Proomet Torga, Mihkel Uukkivi ja Sten Viljus.

3. Arvestades tulemust, mis ajakirja „Arvutimaailm” peatoimetaja Merlis Nõgene hinnangul on „katastroof” (EE 29.02.08) ja millega jääb vaid üle nõustuda, - kas töö teostaja on ülemakstud või hoopis vastupidi, alamakstud?

Vastus: Tallinna uue veebilehe teostaja selgus riigihanke (viitenumber 031983) tulemusena. Pakkujad, sh Spin TEK AS, esitasid hinnapakumised vastavalt pakkumise kutse dokumentides toodud lähteülesandele.

Lisaks tooks välja asjaolu, et "Arvutimaailma" peatoimetaja Meelis Nõgene on tunnistanud kirjavahetuses Proomet Torgaga (26.02.2008), et ta on oma blogis Tallinna veebilehe temaatika kajastamisel kasutanud provotseerivat tooni. Lõik kirjavahetusest: "Eks ma olin natuke provotseeriv kah eile blogis, et päevameedia tähelepanu võita. 10x aastas ilmuv žurnaal ei saa kõigele ja liiga kiiresti reageerida, siis tuleb teiste kanalite huvi äratada". Selline tunnistus seab tema väidete asjakohasuse tugeva kahtluse alla.

4. Milline roll oli AS SpinTek eelistamisel veebilehe arendajana sellel, et aktsiaseltsi juhatuse esimees on Keskerakonna liige Rein Rebane, tarkvaraosakonna juhataja Keskerakonna liige Katrin Kriiska ning varasem müügispetsialist – Tarmo Lausing?

Vastus: Kuna tegu oli riigihankega, siis selgitati pakkumise võitja pakkumise kutse dokumentides toodud hindamiskriteeriumite alusel. Hindamiskriteeriumiteks olid:

1. maksumus,
2. pakkumise tehniline lahendus,
3. projektiplaan,
4. riskijuhtimise ettepanek,
5. kvaliteedijuhtimise ettepanek,
6. juurutusplaani ettepanek ja
7. meeskonna kvalifikatsioon.

Erakondlikku kuuluvust hindamiskriteeriumite hulgas ei olnud.

P.S Keskerakonda kuulub Spin TEK AS tarkvaraosakonna juhataja Katrin Kriiskast 12 aastat noorem samanimeline liige.

Lugupidamisega

Edgar Savisaar
Linnapea

Koopia: Tallinna Linnavolikogu Kantselei, Vana – Viru 12, 15080 TALLINN